

[Lis Starcke]

sætte ind på det felt, så vi kan nå det næste mål: at komme op på 1 pct.

Humanitær og uddannelsesmæssig støtte til undertrykte folk og folkegrupper i det sydlige Afrika lyder smukt, men det må være grumme svært at kontrollere. Vi ønsker fra vor side samarbejde med de private organisationer. Vi ønsker, at det samarbejde stadig skal fortsætte, fordi vi mener, det har en meget stor værdi, dette frivillige arbejde. At der findes småforeninger rundt omkring i landet, betyder, at der skabes en større interesse for u-landshjælpen og i det hele taget for de forhold, der findes derude, hvilket også vil hjælpe, når vi skal samle penge ind. Jeg mener ikke, det bør berøre vor u-landshjælp, at vi i katastrofesituationer giver penge til mad.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi har haft en god debat her. Jeg synes, at den i allerhøjeste grad har været engageret. Jeg synes ikke, der har været nogen grund til, at den skulle være ophidset på noget som helst tidspunkt, for vi ønsker alle sammen at hjælpe på den bedst mulige måde. Vi er alle sammen vågne over for, at vi må revidere nogle af vore opfattelser. Derfor tror jeg også fuldt og fast på, at Danmark kan fortsætte sit dygtige arbejde og vil kunne rette de småfejl, som vi nu tilfældigvis har rettet lyset imod.

Bolvig (RV):

Det er egentlig forbløffende, så megen tid og så megen mental kraft, vi bruger også i dette ting på at diskutere oprustning, forsvar, opstilling af raketter, SALT-aftaler og andet – alt sammen i bestræbelserne for at skaffe os en vis sikkerhed mod et eventuelt altødelæggende ragnarok – uden at bekymre os om en stor fare for en økologisk kollaps, som vil sende rysterler gennem hvert eneste samfund over hele jordkloden.

Vi har diskuteret Brandt-rapporten her. Jeg vil gerne gøre udenrigsministeren opmærksom på en anden dyster, international rapport, som for nylig er forelagt os, en rapport udgivet af Verdensbanken, forskellige FN-organisationer og Verdensnaturfonden, udarbejdet af mere end 700 videnskabsmænd fra mere end 100 lande. Her er det i hvert fald ikke en overdrivelse at tale om en katastroferapport. I rapporten påvises det helt klart, hvordan vi må se i øjnene, at ørkenerne breder sig med foruroligende hast i en

lang række af verdens lande, således at den dyrkbare jord formindskes i et omfang, der svarer til 1½ gang Danmarks areal om året, og at allerede omkring år 2000, som jo ikke ligger mange år ude i fremtiden, vil ½ af verdens dyrkbare areal være omdannet til golde og ufrugtbare ørkener. At det vil bevirke hungerkatastrofer og social ulykke i en grad, som vi dårligt kan fatte, siger sig selv. År 2000 vil det dreje sig om næsten ½ af det dyrkbare areal, og i samme periode vil verdens folketal stige med 2.000 millioner mennesker.

I rapporten peges der også på, at takket være den velhavende verdens begær efter ædelt træ og de fattige landes desperate behov efter udenlandsk valuta fælder vi regnskovene, 20 ha i minuttet, så regnskovene ikke vil eksistere, hvis vi fortsætter, når vi kommer ca. 25 år ud i fremtiden. Men er det noget, der behøver at bekymre os i Danmark, i den rige verden? Ja, for regnskovene er verdens største producenter af ilt og verdens største forbrugere af kuldioxyd, som ikke mindst den rige verden fortsat i stigende mængder pumper op i atmosfæren. Vi undgår ikke en klimaændring, hvis vi fælder regnskovene.

Derfor vil jeg gerne henstille til udenrigsministeren, om vi ikke, når vi diskuterer u-landspolitik, bør overveje en slags omprioritering, så vi sætter flere kræfter ind på at undgå denne jordnedbrydning, som giver os de katastrofale udsigter, om ikke det i det mindste vil være en god idé, om vi under Danida oprettede et økologisk ekspertorgan eller rådgivningsorgan, som kunne vurdere de forskellige danske bistandsprojekter ud fra en økologisk overvejelse. I fornævnte katastroferapport påpeges der en lang række løsningsmodeller, og jeg synes, vi skulle bemærke os dem. Er det en utopi at følge disse løsningsmodeller, så er menneskets fremtid her på jordkloden også utopisk.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg synes, der er grund til allerførst at sige tak for, hvad jeg selv vil betegne som en inspirerende debat. Jeg finder, at der igennem mange af indlæggene – også det indlæg, hr. Bolvig havde her til sidst – er en lang række elementer, der uden videre vil kunne indgå i det udvalgsarbejde, der inden længe skal i